

**INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ VYPLÝVAJÚCE Z § 15 ZÁKONA NR SR Č.
42/1994 Z.Z. O CIVILNEJ OCHRANE OBYVATELSTVA V ZNENÍ NESKORŠÍCH
PREDPISOV**

Skúšky prevádzkyschopnosti systémov varovania sa vykonáva každý druhý piatok v mesiaci počas celého roka. Mesto Turčianske Teplice skúša miestne ovládanú sirénu v Turčianskom Michale. Diaľkovo ovládané sirény v Turčianskych Tepliciach a Diviakoch sú preskúšané v tichom režime na diaľku.

Základné informácie o civilnej ochrane a správaní sa v mimoriadnych situáciách

ČO MÁ KAŽDÝ VEDIEŤ V PRÍPADE OHROZENIA

Vážení obyvatelia, predkladáme Vám príručku, ktorá poskytuje základné informácie využiteľné pri ochrane života, zdravia alebo majetku v prípade ohrozenia haváriami, živelnými pohromami, katastrofami alebo v prípade ohrozenia teroristickými útokmi. Dôsledky takýchto mimoriadnych udalostí ukazujú, že neznalosť vhodného reagovania na vzniknutú situáciu spolu s panikou znásobujú straty na životoch a zvyšujú počet zdravotných poškodení ľudí. I keď jednotlivec pri mimoriadnej udalosti nemôže zvrátiť beh udalostí, môže vhodnou voľbou správania výrazne znížiť dopad jej následkov vo svojom okolí.

Táto príručka Vám pomôže osvojiť si postupy a spôsoby činností na ochranu života a zdravia vašej rodiny, spolupracovníkov či spoluobyvateľov vo vašom najbližšom okolí v prípade vzniku mimoriadnej udalosti.

Odporúčania pre obyvateľstvo v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Maximálna teplota

2. stupeň

Maximálna teplota vzduchu v rozpätí od (Teplota, > 35°C):

- a. vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
- b. nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch,
- c. dodržiavať pitný režim.

3. stupeň

Dlhodobé dosahovanie maximálnej teploty vzduchu v rozpätí od (Teplota, > 40°C):

- a. vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
- b. dodržiavať pitný režim,
- c. nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch,
- d. pri pobyte na priamom slnku používať ochranné prostriedky pred priamym slnečným žiarením (pokrývka hlavy, ochranné krémy, slnečné okuliare a pod.).

Minimálna teplota

2. stupeň

Dosiahnutie minimálnej teploty vzduchu (M2, < 20°C). Silný mráz:

- a. chrániť sa primerane teplým oblečením a obuvou,
- b. chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom,
- c. vykonať primerané opatrenia na ochranu hospodárskych plodín pred prízemnými mrazmi.

3. stupeň

Minimálnej teploty vzduchu (M3, < 30°C). Veľmi silný mráz:

- a. urýchlene vyhľadať teplé miesta (obytné zariadenia),
- b. vykonať primerané opatrenia v priemysle na ochranu pred silnými mrazmi (zateplenie...),
- c. chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom.

Vietor

2. stupeň

Výskyt silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V2, priemer > 20 m/s alebo nárazy > 25 m/s):

- a. nezdržiavať sa na voľných plochách,
- b. nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
- c. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d. odložiť z dvorov voľne položené predmety,
- e. nepúšťať von deti,
- f. zabezpečiť domáce zvieratá,
- g. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- h. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi obmedziť jazdu po otvorených veterných plochách,
- i. zabezpečiť okná, skleníky, voľne uložené predmety, pozbierať sušiacu sa bielizeň,
- j. pri jazde automobilom znížiť rýchlosť jazdy.

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V3, priemer > 25 m/s alebo nárazy > 35 m/s):

- a. keď nie je nutné, nevychádzať z domu,
- b. nezdržiavať sa na voľných plochách,
- c. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d. nepúšťať von deti,
- e. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
- f. zabezpečiť žeriavy.

Snehové jazyky a záveje

2. stupeň

Intenzívna tvorba snehových jazykov a závejov:

- a. vybaviť vozidlo zimnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),

- b. zabezpečiť sa komunikačnými prostriedkami (mobilný telefón, PDA, vysielacia a pod.) pre prípad núdze.

3. stupeň

Mimoriadne intenzívna tvorba snehových jazykov a závejov:

- a. obmedziť pohyb vo vonkajšom prostredí,
- b. obmedziť jazdu vozidlom a inými prostriedkami.

Sneženie

2. stupeň

Silné sneženie pri ktorom spadne S2, > 20 cm nového snehu za 12h:

- a. na horách sledovať a dodržiavať pokyny horskej služby,
- b. vybaviť vozidlo príslušnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
- c. v prípade mokrého snehu a silného vetra obmedziť pohyb v lese a v blízkosti elektrických vedení.

3. stupeň

Mimoriadne silné sneženie pri ktorom spadne S3, > 30 cm nového snehu za 12h:

- a. obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri.

Poľadovica

2. stupeň

Intenzívna tvorba poľadovice:

- a. obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri,
- b. upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

3. stupeň

Mimoriadne intenzívna tvorba poľadovice:

- a. obmedziť pobyt a pohyb i dopravnými prostriedkami v exteriéri,
- b. upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

Búrky

2. stupeň

Výskyt silných búrok spojené privalové zrážky s úhrnmi (BD2, >30mm za 1h) a nárazy vetra s rýchlosťou (BV2, >25m/s):

- a. nezdržiavať sa na voľných plochách,
- b. nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
- c. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d. odložiť z dvorov voľne položené predmety,
- e. zabezpečiť domáce zvieratá,

- f. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- g. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
- h. vo voľnej krajine pri búrke prečkať v automobile, alebo vyhľadať nižšie polohy (pozor na ich prípadné zatopenie),
- i. nezdržiavať sa pri vysokých stožiaroch alebo vysokých stromoch,
- j. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silných búrok spojené s privalovými zrážkami s úhrnom (BD3, 40 mm za 1h) a nárazmi vetra s rýchlosťou (BV3, >35 m/s):

- a. keď nemusíte, nevychádzať z domu,
- b. nepúšťať von deti,
- c. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- d. nezdržiavať sa pri stožiaroch vysokého napätia alebo vysokých stromoch,
- e. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),
- f. zabezpečiť obydlie pred vniknutím vody.

Dážď

2. stupeň

Výskyt intenzívneho dažďa s úhrnom zrážok (D2, > 50mm za 12h):

v prípade kritického nedostatku času:

Zanechať akékoľvek činnosti a rýchlo sa odobrať na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.) alebo vopred určené miesto.

pokiaľ máte dostatok času:

- a. vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu,
- b. premiestniť vybavenie domácností do vyšších poschodí,
- c. uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
- d. pripraviť si vozidlo pre prípad nutnosti opustenia obydľia,
- e. pripraviť si lieky, dokumenty, vhodné ošatenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- f. zobrať si nepremokavú obuv a odev,
- g. odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
- h. informovať svojich susedov,
- i. pripraviť evakuáciu zvierat,
- j. pripraviť si evakuačnú batožinu,
- k. opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

3. stupeň

Výskyt intenzívneho dažďa s úhrnom (D3, > 70mm za 12h):

- a. dodržiavať pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledovať pokyny v hromadných informačných prostriedkoch,
- b. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),

- c. odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
- d. uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
- e. vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu.

Hmla

2. stupeň

Výskyt silných hmiel s dohľadnosťou (H2, < 300m):

Ak viditeľnosť nepovoľuje ísť rýchlejšie ako 20 km/hod. a keď nie je možné rozoznať okraj cesty odstavte vozidlo. Na diaľniciach vyhľadajte najbližšie odpočívadlo a počkať kým sa hmla rozplynie.

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silných hmiel (H3, < 100m):

Obmedziť jazdu vozidlom z bezpečnostných dôvodov.

1. DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

Ak ste v ohrození života alebo zdravia, ak je ohrozený váš majetok, alebo ste účastníkom mimoriadnej udalosti, pri ktorej je ohrozený život, zdravie alebo majetok iných občanov, dožadujte sa poskytnutia pomoci na nasledujúcich telefónnych číslach tiesňového volania:

- v prípade požiaru, dopravnej nehody, pri príznakoch chemického alebo biologického terorizmu, ohrozenia následkom živelných pohrôm, pri doručení podozrivej zásielky, anonymnom oznámení o uložení bomby (nebezpečnej látky) a iných mimoriadnych udalostí volajte telefónne číslo tiesňového volania:

112 Integrovaný záchranný systém

alebo:

150 Hasičský a záchranný zbor

v prípade ohrozenia života a zdravia volajte:

155 Zdravotnú záchrannú službu

v prípade ohrozenia následkom trestnej činnosti alebo jej oznámenia volajte:

158 (159) Políciu (Mestskú políciu)

1.1. VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRI VYŽADOVANÍ POMOCI

Ak vyžadujete pomoc v tiesni, alebo pri oznamovaní správy o mimoriadnej udalosti uveďte:

- svoje meno a číslo telefónu, z ktorého telefonujete,
- druh udalosti (požiar, dopravná nehoda, povodeň, trestný čin a pod.),
- rozsah udalosti (požiar domu, bytu, lesa, ohrozenie života viacerých osôb, zaplavenie cesty, poľa, obce, a pod.),
- miesto udalosti,
- ak je na miesto udalosti sťažený prístup, uveďte spôsob prístupu, smer, odkiaľ je možné miesto udalosti dosiahnuť a druh prístupovej cesty (súkromná cesta, poľná cesta a pod.).

Po ukončení hovoru počkajte na spätné volanie operátora príslušnej záchrannej služby alebo polície.

2. VŠEOBECNÉ ZÁSADY ČINNOSTI PRI OHROZENÍ

- **Uvedomte si**, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku.
- **Pamätajte** na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni.
- **Rešpektujte** informácie poskytované prostredníctvom rozhlasu a televízie.
- **Nerozširujte** poplašné a neoverené správy.
- **Nepodceňujte** vzniknutú situáciu a zachovajte rozvahu.
- **Netelefonujte** zbytočne, aby ste počas mimoriadnej situácie nepreťažovali telefónnu sieť.
- **Pomáhajte** ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti.
- **Dodržiavajte** pokyny pracovníkov civilnej ochrany a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

Čo je ohrozenie?

Ohrozenie je obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

Čo je mimoriadna udalosť?

Mimoriadnou udalosťou sa rozumie živelná pohroma, havária alebo katastrofa, ktorá ohrozuje život, zdravie alebo majetok.

Čo je mimoriadna situácia?

Mimoriadnou situáciou sa rozumie obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo na majetok, ktorá je vyhlásená podľa zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a počas ktorej sú vykonávané opatrenia na znižovanie rizík ohrozenia alebo postupy a činnosti na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Mimoriadna situácia sa vyhlasuje a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Chemické ohrozenie?

Môže byť uskutočnené rozptýlením toxických chemických látok do životného prostredia v kvapalnom, plynnom, práškovom stave alebo použitím aerosólov, najmä v priestoroch vysokej koncentrácie obyvateľstva (dopravné uzly, obytné štvrte, futbalové štadióny, amfiteátre, nákupné strediská), alebo v objektoch a zariadeniach na hromadné zásobovanie (vodojemy, vodné zdroje, obilné silá, veľkosklady potravín, krmív a pod.).

Vplyv toxických chemických látok na živé organizmy spôsobuje ich poškodenie alebo smrť. U ľudí dochádza najmä k vyradeniu či poškodeniu centrálného nervového systému, dýchacích orgánov alebo zažívacieho traktu. Pľuzgierotvorné látky spôsobujú bolestivé, ťažko sa hojace rany a odumieranie zasiahnutého tkaniva.

Biologické ohrozenie?

Spôsobujú pôvodcovia hromadných prenosných ochorení – baktérie, rickettsie, vírusy, pliesne

a proteínové toxíny, šírené

- **nainfikovanými prenášačmi**, (hmyz, hlodavce, divoko -žijúce zvieratá),
- **kontaminovanými práškami, kvapalinami alebo géľmi – pastami**, šírenými v tubách, ampulkách, listoch a balíkoch, injekciách, kontaminovaných potravinách, nápojoch a krmivách. Spôsobujú nákazlivé prenosné ochorenia ľudí a zvierat.

Aké sú príznaky chemického a biologického terorizmu?

Teroristické použitie toxických chemických látok a biologických prostriedkov je zákerné a ráta s oneskorenou reakciou na vzniknutú skutočnosť. Preto je dôležité včas rozpoznať príznaky použitia týchto prostriedkov. Akým javom je potrebné venovať **zvýšenú pozornosť**?

- počuteľným a viditeľným tlmeným výbuchom munície, po ktorých následne vzniká oblak aerosólu, šíriaci sa v smere prízemného vetra,
- drobným olejovitým kvapkám, jemnému poprašku, viditeľným na teréne s vegetáciou a na rôznych materiáloch,
- zjavnému plošnému poškodeniu a zničeniu vegetácie (nápadná zmena farby, uschnutie),
- známemu aj neznámemu hmyzu (vši, blchy, muchy, kliešte), ktorý sa v teréne pohybuje a šíri v nezvyklom množstve a ročnej dobe, uhynutým hlodavcom, neznámym predmetom a neidentifikovateľným obalom,
- vode v otvorených vodných zdrojoch - riekach, potokoch a rybníkoch – ktorá je nezvykle číra, nakoľko pôsobením toxického chemického látky boli zničené bežné drobné organizmy (dafnie, vodomerky, larvy a pod.),
- náhlým hromadným prenosným ochoreniam, ktoré sa bez zjavnej príčiny šíria medzi obyvateľmi a zvieratami, prejavujú sa príznakmi otravy (intoxikácie), zapríčiňujú hromadné poškodenia zdravia, úmrtia obyvateľov a úhyn zvierat.

3. VAROVANIE OBYVATEĽSTVA

Varovanie obyvateľstva je jedno z najdôležitejších opatrení civilnej ochrany. Varovanie je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén. Varovné signály sú následne dopĺňané hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Ak zaznie varovný signál:

- nastáva mimoriadna situácia,
- podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje, počúvajte následnú hovorenú informáciu vysielanú rozhlasom, televíziou alebo hlásením mestského rozhlasu.

Varovný signál: VŠEOBECNÉ OHROZENIE

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA PRI OHROZENÍ, ALEBO PRI VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI, AKO AJ PRI MOŽNOSTI ROZŠÍRENIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

2 - minútový kolísavý tón sirén

Kolísavým tónom sirén v trvaní 2 minút sa počas vojnového stavu a počas vojny vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu. Slovná informácia pri takomto ohrození obsahuje vymedzenia územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené a výraz "VZDUŠNÝ POPLACH"

Varovný signál: OHROZENIE VODOU

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA PRI OHROZENÍ NIČIVÝMI ÚČINKAMI VODY

6 - minútový stály tón sirén

Signál: KONIEC OHROZENIA

**KONIEC OHROZENIA ALEBO KONIEC PÔSOBENIA NÁSLEDKOV
MIMORIADNEJ UDALOSTI**

2 - minútový stály tón sirén bez opakovania

4. ČO ROBIŤ, KEĎ ZAZNIE SIRÉNA ?

(mimo doby pravidelného preskúšania)

Pri pobyte mimo budovu - vyhľadajte čo najrýchlejšie úkryt, poprípade vstúpte do najbližšej budovy.

- Ak sa nachádzate v domácnosti - zhromaždite celú rodinu a byt neopúšťajte.
- Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané.
- Vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkanivami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia.
- Uhasťte otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia.
- Sledujte vysielanie rozhlasu a televízie a riad'te sa podľa vysielaných pokynov.
- Telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte čísla tiesňového volania.
- Postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá.
- Čakajte doma na ďalšie pokyny.

POZNÁMKA:

Overte si, či vo vašej blízkosti nie sú ohrození starí ľudia, chorí, neschopní pohybu !
Postarajte sa o deti bez dozoru ! Pri akejkoľvek činnosti zachovávajte pokoj a rozvahu !

5. ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENEJ ÚNIKOM NEBEZPEČNÝCH LÁTOK

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami samostatne alebo v kombinácii môžu spôsobiť ohrozenie života, zdravia alebo majetku. Všeobecne pod nebezpečnými látkami rozumieme chemické, rádioaktívne alebo biologické látky.

Únik nebezpečných látok môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja nebezpečnej látky (výrobné zariadenie, sklad, zariadenie využívajúce nebezpečnú látku ako médium napr. chladiarenské zariadenie) alebo z mobilného zdroja pri preprave nebezpečnej látky (autá alebo železničné vagóny určené na prepravu nebezpečných látok).

Ohrozenie nebezpečnými látkami môže byť spôsobené aj teroristickým útokom.

5.1. V PRÍPADE ÚNIKU NEBEZPEČNEJ CHEMICKEJ LÁTKY

(alebo v prípade chemického terorizmu)

Nebezpečné chemické látky spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože, alebo narušujú metabolizmus postihnutého. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov. V prípade teroristického útoku môžu byť použité vo forme aerosólov alebo plynu, prípadne môžu byť použité na zamorenie vodných zdrojov.

Ked' zaznie varovný signál sirény:

pri pobyte v budove

- zostaňte vo vnútri, prípadne sa ukryte v úkryte (ak je dostupný),
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
- pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,
- zapnite rozhlas, televíziu a sledujte vysielanie,
- riad'te sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si evakuačnú batožinu,
- telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám, postarajte sa o deti bez dozoru,
- zachovávajúte rozvahu a pokoj,
- budovu opustite len na pokyn.

Ked' zaznie varovný signál sirény:

pri pobyte mimo budovu

- zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou látkou,
- vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy; ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkrytie v budovách a postupujte ako pri pobyte v budove.

5.2. V PRÍPADE ÚNIKU NEBEZPEČNEJ BIOLOGICKEJ LÁTKY

(alebo v prípade bioterorizmu)

Bakteriologické (biologické) nebezpečné látky môžu byť použité vo forme aerosólu (baktérie, vírusy) vytvoreného v ovzduší alebo uzatvorenom priestore priamo alebo prostredníctvom vetracích zariadení, vypustením infikovaného hmyzu (vši, blchy, muchy a podobne), infikovaním vodných zdrojov, potravín, alebo krmovín. Postihnutý použitie biologických prostriedkov spravidla nezistí ihneď po ich použití. Pri podozrení ich použitia sa výskyt zisťuje odberom vzoriek a následnou mikrobiologickou analýzou.

Pri podozrení z úniku alebo pri úniku biologickej látky resp. pri použití biologických prostriedkov postupujte tak, ako pri úniku nebezpečnej chemickej látky. Zvlášť treba:

- dôsledne dodržiavať karanténne hygienické, protiepidemiologické, protiepizootické opatrenia,
- sledovať informácie o situácii poskytované miestnou samosprávou,
- pravidelne kontrolovať telesnú teplotu,
- hlásiť podozrenie z ochorenia, alebo zvýšený výskyt ochorení osôb a zvierat orgánom obce alebo spádovému zdravotníckemu zariadeniu, prípadne orgánom civilnej ochrany,
- obmedzovať pohyb mimo budovu a budovu opúšťať iba na nevyhnutný čas (napríklad nákup základných životných potrieb),
- priebežne uskutočňovať v rámci svojich možností dezinfekciu vo svojich bytoch a v domoch.

Pri vyhlásení karantény platí zákaz zhromažďovania osôb a zákaz voľného pohybu mimo uzatvorených priestorov bez nasadených ochranných prostriedkov.

5.3. V PRÍPADE ÚNIKU RÁDIOAKTÍVNEJ LÁTKY

(alebo pri havárii jadrovej elektrárne)

- Čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (najlepšie v pivničných priestoroch),
- pokiaľ ste mohli prísť do styku s rádioaktívnymi látkami v čase, než ste sa stačili ukryť, potom:
  - pred vstupom do budovy kontaminovaný vrchný odev a obuv odložte do nepriepustného obalu a nepoužívajte ich,
  - dôkladne si umyte ruky, tvár a vlasy, vypláchnite si oči, ústa, vyčistite si nos a uši,
  - ak je to možné, osprchujte sa a vymeňte si bielizeň,
- uzavrite a utesnite okná a dvere, vypnite ventilačné a klimatizačné zariadenia,
- sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch,
- pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela,
- jódomé pripravky užite po obdržaní varovného signálu o vzniku radiačnej havárie atómovej elektrárne. Dávkovanie a spôsob použitia je uvedený v návode na škatuľke alebo v informačnom letáčku,
- zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do obalov, chladničky, mrazničky alebo komory. Nepoužívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu,
- pripravte si evakuačnú batožinu,
- čakajte na ďalšie pokyny,

postarajte sa o hospodárske zvieratá:

- zatvorte ich a dajte im zásobu krmovín a vody na dva dni,
- zásoby krmiva a vody zabezpečte pred kontamináciou prekrytím plachtou alebo fóliou z plastu a pod.

6. ZÁSADY SPRÁVANIA SA PRI DOPRAVNEJ NEHODE VOZIDLA PREPRAVUJÚCEHO NEBEZPEČNÚ LÁTKU

Ak ste účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej došlo k úniku nebezpečnej látky:

- odstavte vozidlo, podľa možností mimo dosah pôsobenia nebezpečnej látky tak, aby zostala zachovaná priepustnosť komunikácie pre príchod záchranných zložiek,
- ak ste sa neočakávane ocitli v dosahu pôsobenia nebezpečnej látky zastavte motor vozidla a urýchlene opustite zamorený priestor, chráňte si dýchacie cesty vreckovkou,
- bez ohrozenia vlastného života zistite, čo sa stalo, v žiadnom prípade sa nepribližujte k havarovanému dopravnému prostriedku,
- oznámte nehodu hasičskej a záchrannej službe, zdravotnej záchrannej službe alebo polícii,
- nedotýkajte sa nebezpečnej látky ani predmetov, ktoré by mohli byť ňou kontaminované,
- po príchode záchranných zložiek sa riad'te pokynmi veliteľa zásahu alebo polície.

VŽDY PLATÍ !!!

- Ochranná maska a akákoľvek náhrada, slúži iba na únik z ohrozeného priestoru.
- Nebezpečná látka sa pri úniku šíri v smere vetra.
- Únik z ohrozeného priestoru voľte kolmo na smer vetra.

7. ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENIA POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

O povodniach a záplavách hovoríme vtedy, keď sa zvýšia hladiny vodných tokov, voda vystúpi zo svojich korýt a zaplaví priľahlé územie.

7.1. ZÁSADY SPRÁVANIA SA PRED OHROZENÍM POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

- Vytipujte si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestnite do vyššieho poschodia,
- pripravte si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien,
- pripravte si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- ak ste vlastníkom osobného automobilu, pripravte ho na použitie,
- pripravte sa na evakuáciu osôb, zvierat,
- upevnite veci, ktoré by mohla odniesť voda,
- pripravte si evakuačnú batožinu.

7.2. ZÁSADY SPRÁVANIA SA V OBDOBÍ POVODNÍ A ZÁPLAV

- Opustite ohrozený priestor,
- netelefonujte, len v prípade tiesňového volania,
- v prípade vyhlásenia evakuácie dodržujte zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, rešpektujte pokyny členov evakuačnej komisie,
- v prípade časovej tiesne sa okamžite presuňte na vytipované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- nešírte paniku a nerozširujte neoverené správy.

7.3. ZÁSADY SPRÁVANIA SA PO POVODNIACH A ZÁPLAVÁCH

Nechajte si skontrolovať stav obydľia (statická narušenosť, obývatel'nosť), rozvody energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody.

- Zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou, riadte sa pokynmi hygienika.
- Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci.
- Kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd.

8. ANONYMNÉ OZNÁMENIE

Anonymné oznámenie o uložení bomby alebo nebezpečnej látky sa často zameriava na vyvolanie strachu a paniky. Ako objekt sú zvolené priestory s väčším sústredením ľudí. Aj keď väčšinou ide o planý poplach, treba počítať s tým, že anonymná vyhrážka môže byť uskutočnená.

Čo robiť po anonymnom oznámení?

- okamžite oznámte udalosť na linku tiesňového volania 112, alebo na telefónne čísla 158 a 150,
- ak sa nachádzate v budove, ktorá je ohrozená, opustite budovu a vzdialte sa čo najďalej od tohto priestoru,
- do budovy sa vráťte až na pokyn príslušných orgánov.

9. PREVZATIE PODOZRIVEJ ZÁSIELKY

Po prevzatí listu, resp. balíka zvážte skutočnosti, ktoré vás vedú k názoru, že ide o podozrivú zásielku. Takou môže byť napríklad neočakávaná zásielka od neznámeho odosielateľa s podozrivým rukopisom, zapáchajúca zásielka alebo zásielka s podozrivým obsahom. Po otvorení môže podozrenie vyvolať sypká hmota, neznámy predmet alebo výhražný text.

Čo robiť po prevzatí podozrivej zásielky?

- podozrivú zásielku neotvárajte a netraste s ňou,
- zásielku uložte do igelitového alebo iného vhodného obalu,
- opustite miestnosť, umyte si ruky a udalosť nahláste na linku tiesňového volania 112, alebo na telefónne čísla 158 a 150.

10. ČINNOSŤ PRI NUTNOSTI URÝCHLENÉHO OPUSTENIA OHROZENÉHO PRIESTORU

V prípade, ak musíte rýchlo opustiť priestor ohrozenia, alebo sa nachádzate v uzatvorených priestoroch, vykonajte nasledovné opatrenia:

- uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny,
- pripravte si a vezmite so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky a pod.),
- uzamknite byt,
- presvedčte sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii,
- v prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti, starí alebo nevládni ľudia – pomôžte im,
- sledujte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas atď., kde sa dozviete informácie o možnom ohrození,
- dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu,

- použité prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela,
- priestor opúšťajte najkratšou cestou, podľa možností kolmo na smer vetra,
- vždy zachovávajte rozvahu!

11. ODPORÚČANÁ HMOTNOSŤ A ZLOŽENIE ÚKRYTOVEJ A EVAKUAČNEJ BATOŽINY

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny: 10 - 15 kg

Odporúčaná hmotnosť evakuačnej batožiny: do 25 kg pre deti, do 50 kg pre dospelých

Čo vám nemá chýbať v batožine?

- osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov,
- osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2-3 dni,
- predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka, spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón),
- pre deti nezabudnite pribaliť hračku.

Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu:

- zbrane všetkého druhu, alkohol a iné návykové látky, zapáchajúce a ľahko zápalné látky,
- objemné predmety, kočíky, periny a pod.,
- domáce zvieratá, psy, mačky a iné,
- zapaľovače, cigarety, ponorné variče, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu.

12. ZÁSADY SPRÁVANIA SA V ÚKRYTOCH

- Správajte sa zodpovedne a riadte sa úkrytovým poriadkom, dbajte na pokyny obsluhy úkrytu,
- neplytvajte vodou a potravinami,
- udržiujte čistotu a poriadok
- nepohybujte sa zbytočne po úkryte a nehovorte hlasno,
- chovajte sa pokojne, vzájomne si pomáhajte,
- nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče.

13. IMPROVIZOVANÁ OCHRANA DÝCHACÍCH CIEST A POVRCHU TELA

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sa používajú najmä pri:

- presune osôb do úkrytov,
- úniku z priestoru zamoreného nebezpečnou látkou,
- prekonávaní zamoreného priestoru,
- evakuácii obyvateľstva.

Ochrana hlavy

Odporúča sa použiť čiapky, šatky, šály, cez ktoré je vhodné natiahnuť kapucňu, prípadne nasadiť ochrannú prilbu (najlepšie cyklistickú, pracovnú, lyžiarsku a podobne).

Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie týchto častí kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej. Oči chránime okuliarmi uzavretého typu. Vetracie prieduchy na okuliaroch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu

Všeobecne platí zásada, že každý druh odevu poskytuje určitú mieru ochrany, pričom väčší počet vrstiev zvyšuje koeficient ochrany. Na ochranu môžete použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, šuštiakové športové súpravy. Použité ochranné odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviciach. Netesnené zapínanie a rôzne nežiaduce trhliny v odevu je nutné prelepiť lepiacou páskou. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť (napr. plášť do dažďa) alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh

Veľmi dobrým ochranným prostriedkom rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čižmy, kožené vysoké topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné zhotoviť si návleky z igelitových vrecúšok alebo tašiek.

Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- celý povrch tela musí byť zakrytý,
- všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť,
- na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov, alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

14. ZÁSADY PRVEJ POMOCI

PRVÁ POMOC - je súbor jednoduchých opatrení, ktoré môžu byť použité v každom čase, na každom mieste a ktoré môžu:

- zachrániť život,
- zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu,
- urýchliť zotavenie.

Ako postupovať?

- Bez ohrozenia vlastného života zistíte, čo sa stalo,
- ako prvého vždy ošetríte najviac postihnutého,
- zabezpečte privolanie sanitky, lekára, alebo dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia.

Ako poskytnúť prvú pomoc?

- Zastavte život ohrozujúce krvácanie,
- pri bezvedomí - zaistíte voľnosť dýchacích ciest,

- pri zástave dýchania - poskytnite umelé dýchanie,
- pri zástave srdca - poskytnite nepriamu masáž srdca,
- venujte pozornosť protišokovým opatreniam.

Pamätajte !

- Nepotrebuje osobitné vybavenie - improvizujte,
- nepreceňujte svoje sily, neohrozte samého seba,
- nehýbte s postihnutým viac, ako je nevyhnutné!

15. OHROZENIE HAVÁRIAMI STACIONÁRNYCH ZDROJOV

(INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ VYPLÝVAJÚCE Z § 15 ZÁKONA NR SR Č. 42/1994 Z.Z. O CIVILNEJ OCHRANE OBYVATELSTVA V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV)

Územie mesta Turčianske Teplice môže byť potenciálne ohrozované z nasledujúcich zdrojov ohrozenia:

Únik chemických nebezpečných látok zo stacionárnych zdrojov na území mesta – Stacionárny ohrozovateľ Technické služby Turčianske Teplice, prevádzka Umelej ľadovej plochy

Umelá ľadová plocha v Turčianskych Tepliciach je športové zariadenie nachádzajúce sa v severnej časti mesta Turčianske Teplice. Využíva sa na hokej a verejné korčuľovanie. Prevádzka je funkčná len v zimných mesiacoch. Ako chladiace médium na výrobu umelého ľadu sa používa **amoniak**. Používané množstvo nebezpečnej látky je 100 kg.

Základné charakteristiky ohrozovateľa Technické služby Turčianske Teplice -Umelá ľadová plocha (podľa dokumentu VÝPIS Z A N A L Ý Z Y možného vzniku mimoriadnych udalostí v územnom obvode okresu TURČIANSKE TEPLICE)

Miesto zdroja ohrozenia	Technické služby Turčianske Teplice -Umelá ľadová plocha
Obec	Turčianske Teplice
Názov nebezpečnej látky:	amoniak
Vzorec:	NH ₃
Max. skladované množstvo:	0,10 t
UN kód:	1005
Kemlerov kód:	268
Trieda nebezpečnosti:	K9
Scenár pre vyhodnotenie ohrozenia: Jednorázový únik z doskového výmenníka	
Množstvo uniknutej NL v (kg) : 9	

Pásma ohrozenia:	233 m
Veľkosť ohrozeného priestoru :	0,170 km ²
Ohrozené subjekty:	<p>AHP Hydraulika, TT 100 osôb</p> <p>ZUŠ T. Teplice 60 osôb</p> <p>Pekáreň Fatran 10 osôb</p> <p>Čerp.StanicaLinOil TT 7 osôb</p> <p>BEL/NOVAMANN INTERNATIONAL s.r.o., Geokologické laboratóriá,T.Teplice 50 osôb</p> <p>Správa ciest ŽSK, závod Turiec, prevádzka T. Teplice 10 osôb</p> <p>PÍLA spol. s r.o. T. Teplice 10 osôb</p> <p>JAPEX predaj autodiélov 10 osôb</p> <p>Ostatné firmy 120 osôb</p> <p>Obyvateľstvo 100 osôb</p>
Počet ohrozených:	477

Chemické nebezpečné látky (ďalej len CHNL) sú látky, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť ohrozenie zdravia a života ľudí alebo majetku a narušiť stav životného prostredia. Chemické nebezpečné látky sa však bežne využívajú v priemyselnej výrobe. Ich vhodné použitie sa využíva pri výrobných procesoch. Medzi najpoužívanejšie CHNL používané v priemyselnej výrobe patria amoniak, priemyselné plyny, riedidlá a pod...

V prípade havárie môže prísť k nežiaducej úniku CHNL do okolia, ktoré spôsobí nežiaduce účinky na organizmoch a majetku, z toho dôvodu sa plánujú protichemické opatrenia.

Územie obce môže byť ohrozené zo stacionárnych zdrojov na území obce, prípadne pri preprave po železnici alebo cestných komunikáciách.

Ohrozovateľ Technické služby Turčianske Teplice s. r. o. využíva ako chladiace médium Umelej ľadovej plochy nebezpečnú látku amoniak.

Úlohy pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany obyvateľstva:

A. Varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb, organizácia informačného toku

Pri bezprostrednom ohrození obyvateľstva únikom chemických nebezpečných látok (CHNL) sa v zmysle platných právnych predpisov vykonáva varovanie a vyznenie

obyvateľstva dohovorenými signálmi a to 2 minútovým kolísavým tónom, ktorý sa ihneď po jeho skončení dopĺňa slovnou informáciou vo vysielaní hromadných informačných prostriedkoch. Slovná informácia obsahuje :

- deň a hodinu vzniku ohrozenia,
- údaje o zdroji ohrozenia,
- údaje o veľkosti a lokalite ohrozenia,
- základné pokyny na ochranu obyvateľstva.

Pri úniku CHNL pri preprave sa využívajú na varovanie a vyzrozumenie obyvateľstva vyzrozumievacie prostriedky. Ide o sirény a mestský rozhlas.

B. Regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov

Reguláciu pohybu osôb organizujú zložky polície s orgánmi CO a OS SR.

Mesto zodpovedá za reguláciu pohybu osôb na území obce, ktorú zabezpečuje vlastnými silami a prostriedkami (poriadkovou jednotkou) podľa rozhodnutia primátora mesta v spolupráci s PZ SR.

C. Prvá predlekárska pomoc a neodkladná zdravotná starostlivosť

V rámci mesta je prvá predlekárska pomoc poskytovaná svojpomocne. Neodkladná zdravotná starostlivosť by bola zabezpečovaná prostredníctvom rýchlej zdravotnej služby a jednotkou zdravotníckej pomoci

D. Evakuácia

- priestory pre evakuáciu z oblastí zasiahnutých únikom nebezpečných látok zo stacionárnych zdrojov a dopráv v katastri mesta určí podľa konkrétnej situácie s ohľadom na rozsah úniku a meteosituaáciu primátor mesta. V prípade, že rozsah presiahne kataster obce (mesta), určuje priestory Okresný úrad Turčianske Teplice. Dlhodobá evakuácia sa neplánuje. Pre prípadnú krátkodobú evakuáciu počíta mesto Turčianske Teplice s nasledujúcimi priestormi, ktoré sú vo vlastníctve mesta:

- **Kultúrny dom v Diviakoch** – sociálne zariadenia, pitná voda, kuchynka, dostatočná kapacita pre vytvorenie provizórnych nocľahov v rámci objektu
- **Kultúrny dom v Turčianskom Michale** - sociálne zariadenia, pitná voda, kuchynka, dostatočná kapacita pre vytvorenie provizórnych nocľahov v rámci objektu
- **Budova KaSS** - sociálne zariadenia, pitná voda, kuchynka, dostatočná kapacita pre vytvorenie provizórnych nocľahov v rámci objektu
- **Budova ZŠ Školská– telocvičňa + priestory školskej jedálne** - sociálne zariadenia, pitná voda, kuchyňa - vývarovňa, dostatočná kapacita pre vytvorenie provizórnych nocľahov v rámci objektu

Ako **evakuačné zberné miesto** je v súvislosti so stacionárnym ohrozovateľom Technickými službami Turčianske Teplice – priestory Umelej ľadovej plochy určený: **Kultúrny dom v Diviakoch, Matičná ul.**, a to najmä z hľadiska dostupnosti tohto objektu potenciálnym evakantom z územia v okolí ohrozovateľa, ako aj zázemím – sociálnymi zariadeniami, pitnou vodou a pod.

E. Individuálna ochrana osôb

Špeciálne prostriedky individuálnej ochrany je povinný zabezpečiť v zmysle vyhlášky č. 533/2006 Z.z. ohrozovateľ len pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti, v zmysle platného plánu ochrany zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti. Obyvateľstvo použije improvizované prostriedky individuálnej ochrany (bežne dostupné v

domácnostiach) na ochranu dýchacích ciest a povrchu tela.

F. Ukrytie osôb

- Spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva

§ 4 ods. 3 a § 15 ods. 1 písm. e) zákona č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany).

- Spôsob a rozsah ukrytia obyvateľov obce podľa § 15 ods. 1 písm. e) 2 zákona č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany).

To znamená predovšetkým v prípade vzniku mimoriadnej udalosti ukrytie pre obyvateľov bytových domov v plynotesných úkrytoch, resp jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne a pre obyvateľov rodinných domov v úkrytoch budovaných svojpomocne. Koeficient oslabenia účinkov $K_o = \min 50$.

Mesto nevlastní žiadne odolné, ani plynotesné úkryty. Preto najpriateľnejší variant zabezpečenia ukrytia je vybudovanie jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne /JÚBS/ vo vybraných priestoroch rozmiestnených po meste tak, aby dobehová vzdialenosť nebola pre ukryvané osoby väčšia ako 500 m. Časová norma pre spohotovenie týchto priestorov je 12 hodín a pre dobudovanie 24 hodín. Rozsah potrebných úprav je uvedený v dokumentácii (v evidenčných listoch). Rozhodnutie o mieste ukrytia sa stanoví až podľa skutočnej situácie, druhu CHNL a aktuálnych poveternostných podmienok (najmä aktuálny smer a rýchlosť vetra).